

Història dels 25 anys del Comitè de Bioètica de Catalunya

Marc Antoni Broggi. President del CBC

En tota història sempre hi ha algun punt que marqui **un abans i un després** en el seu inici. En la de la Bioètica a Catalunya crec que aquest punt podria ser el Simposi de l'abril de 1991 que s'organitzà sota els auspicis del departament de Sanitat.

És cert també, com passa sempre, que hi havia hagut precursors, **petits cercles d'iniciats que ja anunciaven la bona nova**. Tal és l'exemple que havien deixat **alguns professionals**, i recordem Jordi Gol com a emblemàtic de tots aquells, entre metges i infermeres, que sentien la necessitat d'una nova mirada,

d'una nova postura. El treball del Grup **GAPS** del primer Col·legi de Metges de la democràcia anava en aquesta línia (les seves conferències "sobre la vida i la mort" van tenir un impacte ciutadà), i continuà amb els Quaderns Caps. També se sentia aquesta sensibilitat en algunes unitats de **Qualitat** naixents (les de Rosa Suñol i de Rosa Delgado) i en alguna **Unitat d'Atenció a l'Usuari** com la de Virtudes Pacheco.

Francesc Abel és un cas a part. "Corredor de fons en solitari", portava anys amb un comitè hospitalari en marxa, una revista regular sobre temes de bioètica i omplint una biblioteca especialitzada molt completa. El seu lideratge era en aquell moment indiscutible i va saber defensar, per sobre de la seva condició d'eclesiàstic, la necessitat de la laïcitat per a una bioètica com cal. Va ser una aportació clau.

Història del Comitè de Bioètica

Punt de partida: I simposi sobre Bioètica i els Comitès, l'abril de 1991.	
Antecedents:	
Alguns professionals:	Jordi Gol, el GAPS... Qualitat, UAUs Francesc Abel
Drets dels malalts:	LGS, de 1986 Ley del Medicamento 1990 Carta de Drets i Deures 1983
Iniciatives Bioètica:	Llibre Diego Gracia 1989 Simposi del CAHBI 1989

L'explicitació d'uns drets dels

malalts, amb la Llei General de Sanitat (ja del 86), amb la recent Llei del Medicament (del 90) i amb la Carta de Drets i Deures d'aquí a Catalunya, van col·laborar a que hi hagués un terreny abonat per a l'arribada de la bona nova de la **Bioètica**, americana sobretot. I el primer llibre de Diego Gracia el 1989 va ser-ne un vehicle per a la

seva epifania. També alguna iniciativa europea va ser decisiva per alguns de nosaltres, com la discussió en el si del comitè del Consell d'Europa (CAHBI) d'aquell mateix any sobre Bioètica.

El citat primer simposi de 1991 va ser una **aproximació pública** a la Bioètica, i per primera vegada a casa nostra s'hi va **reunir** gent ja tocada pel seu tarannà. Els movien motivacions diverses: 1) alguns hi veien una nova *disciplina* cada cop més estructurada i atractiva; 2) altres, una *metodologia* útil per enfrontar-se a problemes complexos que vivien en la pràctica; i 3) com a necessitat d'una *nova cultura* per a una major comprensió de la realitat i a l'adopció de noves actituds més gratificants i respectuoses. Tots però estaven d'acord en que la Bioètica s'havia d'entendre com un abordatge racional i metòdic per als problemes biomèdics o sanitaris quan s'hi veuen afectats valors personals o socials, i com una anàlisi de la complexitat a través d'un diàleg enraonat. I que, per tant, resultava lògic que el seu instrument operatiu i socialment més creïble, fos un àmbit de deliberació obert i plural (no homogeni ideològicament) i multidisciplinar (no corporativista): és a dir, un *comitè de bioètica*.

Al llarg del simposi es va fer constar que aquest era **l'ajuda necessària** en la clínica i també la millor forma d'evitar errors en la investigació; i es va consensuar que era bo no confondre aquests dos terrenys, i s'hi advocà per dos tipus de comitès: un per avaluar els assaigs clínics i un altre per ajudar en decisions clíniques difícils. Es va estar d'acord també en que una **Instància**

Simposi sobre Comitès d'Ètica (26-27 abril 1991)

Temes tractats

Introducció a la Bioètica
Possibilitats de Comitès:
CEICs, CEAs i central
Necessitat de divulgació i ajuda

Conseqüències immediates

Societat Catalana de Bioètica a l'ACMCiB (maig)
Curs de Bioètica a l'IES (ja per l'octubre)
Comissió Assessora en matèria de Bioètica (juliol)

Central, representativa i independent, hauria d'estudiar les formes d'incentivar la creació dels organismes i de promulgar-ne els seus requisits, a la vegada que podia incidir en altres problemes més generals. Finalment, es va fer una crida perquè la **formació** en bioètica s'incentivés.

Treballs

- **Acreditació dels CEIC**
 - *Ordre del DOGC de 18-IX-1992*
- **Acreditació dels CEA**
 - *Ordre del DOGC de 20-XII-1993*
- **Comissió Assessora de Bioètica**
 - *Ordre del DOGC de 2-X-1995*
 - *Relació amb CATIC i Rep Hum Assist*
- **II Simposi : 22-IV- 1995**
 - **Autonomia i Consentiment Informat**

Aquests eren els objectius, i es van definir uns mitjans i programar unes etapes realistes. I curiosament, es van complir i ràpidament. Al cap de 3 mesos s'havia programat a l'IES un curs anual, s'havia format la Societat Catalana de Bioètica dins de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques al servei d'altres societats científiques, i s'havia constituït la peça clau: una Comissió en el Departament de Sanitat aquell mateix juliol.

Aquesta Comissió Assessora creada per Resolució de la Conselleria fou creada i presidida pel director de l'aleshores DGOPS, doctor JM^a Bosch Banyeres amb una composició extreta en gran part dels assistents al simposi recent. Es pot considerar doncs que amb això s'iniciava una primera etapa del futur Comitè de Bioètica i que, a manera de comissió promotora, es va dedicar explícitament a dotar-nos d'instruments útils *de centre*.

Va redactar l'Ordre d'acreditació dels comitès hospitalaris, sempre després d'una discussió col·lectiva intensa i periòdica amb representants de metges, infermeres i gestors de diferents tipus d'hospital, tant públics com privats. A l'empara de les disposicions citades, sorgiren els **CEICs** el 1982 actualitzant els Comitès d'Assaigs Clínics, per augmentar-ne la seguretat dels subjectes sotmesos a la recerca i el rigor dels promotors i dels investigadors. Seguint la llei del Med. i d'acord amb el projecte de reglament

També començaren els **CEAs** l'any 1983 sense cap imposició, sempre recomanant una adaptació prudent a la demanda de cada lloc, però amb uns requisits mínims per tal d'evitar-ne perversions. El primer va ser-ne el de Parc Taulí. Així, el debat bioètic es va anar estenent com taca d'oli, amb la creació de nous nuclis més o menys actius en centres públics i privats. Ara ja en són 63 vint-i-cinc anys després.

2- Comissió Assessora en matèria de Bioètica

President	LI Monset, director de la DGRS
Viceprs.	JLI Lafarga i Traver i J Sierra de Benito
Vocals	F Abel i Fabre S Alsius i Clavera JR Bardina i Boixadera LI Bohigas i Santasusagna M Boladeras i Cucurella MA Broggi i Trias M Gasull i Vilella A Granados i Navarrete JM Payà i Padreny T Rabadà i Arnau E Sedano i Monasterio M Viñas i Pons
Secretari	JC Cordón i Bofill

A la vegada, amb el temps aparegueren diverses iniciatives **pedagògiques en l'entorn**: cursos, seminaris i màsters que s'han anat desenvolupant fins ara. Cal destacar-ne el del Centre Borja, el de la UB amb l'Observatori de Bioètica i Dret, el de postgrau de la UB sobre Qualitat de Vida, i fins i tot el de la Universitat Complutense; perquè de cadascun d'ells van sorgir-ne promocions que van resultar molt influents en el nostre àmbit.

Precisament, incorporant nous elements d'aquests àmbits, aquesta comissió va donar peu a una **segona etapa** ja més estable i més oberta. Així és que **el 1995 va sortir finalment l'Ordre de creació** formal, al DOGC, d'una comissió central "Assessora en matèria de Bioètica". Presidida per Lluís Monset, director general, se'n va actualitzar la composició, i al seu aixopluc es van agrupar altres grups *ad hoc* creats per a problemes concrets: la CATIC (Comissió Assessora de Tractament de la Informació Confidencial) i la Comissió Assessora sobre

1- Comissió Assessora en matèria de Bioètica (resolució de 3-VII-1991)

President	JM Bosch i Banyeres, dir DGOPS
Vocals	F Abel i Fabre R Armengol i Millans L Buisán i Espeleta J Camí i Morell X Carné i Cladellas J Klamburg i Pujol MV Pacheco i Galbán P Salvà i Lacombe S Schwartz i Riera J Serrahima i Vilardell M Viñas i Pons O Ramis i Joan MA Broggi i Trias (Coor)

Tècniques de Reproducció Humana Assistida.

Un cop en possessió dels instruments útils imprescindibles, l'esforç ja es podia dirigir obertament a les necessitats dels ciutadans i a atendre consultes. Un exemple n'és el gran treball que es va endegar sobre el Consentiment Informat, ja prescriptiu segons la

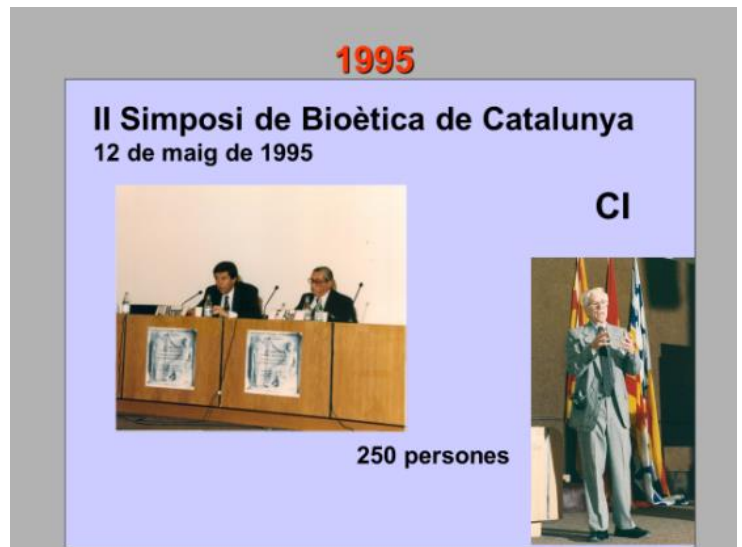
Llei General de Sanitat però aleshores encara poc entès i poc estès. Va ser una expressió clara del deure a desenvolupar els drets dels pacients més necessaris i urgents. I amb aquesta idea es va organitzar el 1995 un molt concorregut **segon simposi** sobre aquest tema i, seguint les seves conclusions, a la redacció d'una guia explicativa d'ajuda concreta per a la seva aplicació. E

El simposi va recomanar tot un seguit d'activitats arreu de Catalunya per donar a conèixer el fonament del Consentiment Informat, la complexitat de la seva posada en pràctica i el perill de la seva visió merament "defensiva".

En quasi tots els àmbits d'influència bioètica, el tema central d'aquells anys va girar al voltant del concepte bàsic d'**autonomia personal** dels pacients i de la transformació revolucionària que suposava en la clínica.

No podem citar totes les aportacions aquí, tant de consultes, com de jornades de debat obert. Tant sols que aquesta reflexió col·lectiva i intensa culminà de fet en una **proposta legislativa, gestada en gran part des del Comitè**.

Primer es va tractar de recollir el quant del Parlament, que el febrer

Treballs

- **Atenció a consultes**
- **Jornades**
Ètica i infermeria, Ètica i progrés biomèdic, Clonació, Consentiment Informat, Voluntats Anticipades
- **Guia del Consentiment Informat**
Grup de treball: presentació. Novembre 1997
- **Informe sobre "un document de testament vital", a instàncies del parlament (13-II-97)**
Grup de treball: compareixences i debat fins XII 97 entrega, de febrer al 4-II-98
- **Proposta de Llei sobre els drets a l'autonomia, al Parlament**
Grups de treball: presentació. 4-VI-1998 i esmenes fins 2000

del 97 va adreçar-nos la demanda d'un informe sobre les possibilitats de posar en marxa "un *testament vital*". L'informe va estar enllestit a finals d'any després d'estudiar aportacions de moltes persones que van comparèixer i amb qui vam deliberar sobre la oportunitat i els límits, i es presentà el febrer del 98. S'hi recomanava una llei que permetés la utilització d'unes "voluntats anticipades", com havia fet la *self determination act americana*, per a tenir-les en compte en el moment en el qual el malalt no pogués manifestar-se, i que en ell el malalt pogués també nomenar un representant per a la ocasió.

Sobre el projecte de llei es va començar aprofitant la demanda del parlament a treballar per reflectir-hi uns nous drets bàsics del pacient, la necessitat de corregir mancances de la LIGS i sobretot seguir l'estela del Conveni d'Oviedo del que aleshores ja es coneixia el seu esborrany. També es va aprofitar unes jornades d'estudi entre el Consejo del Poder Judicial i el Ministeri de Sanitat.

Tot plegat va constituir la millor part del que després va ser la **Llei 21/2000** en la qual s'hi garanteix: el dret a la informació, el dret a l'accés a la història que la conté, el dret a la intimitat, al consentiment previ a les actuacions sanitàries i el d'anticipar la pròpia voluntat per quan no pugui expressar-se lúcidament i es voldria orientar, limitar o vetar les actuacions futures. Una llei així no hauria sortit sense una ja sòlida cultura bioètica. Va tardar en sortir per la dissolució d'aquell parlament, i va haver d'esperar dos anys en ser promulgada (i, cosa que ara sembla insòlita, ha va ser per unanimitat).

Llei de 21/2000

Redactat bàsic de la proposta de llei superar ambigüitats de la LGS; adaptar el Conveni d'Oviedo (art. 9); seguir les recomanacions del CGPJ

- Cap 2- Dret a la informació
- Cap 3- Dret a la intimitat
- Cap 4- Dret al respecte a la decisió autònoma: regula el CI i el document de VV. AA
- Cap 5- Sobre la Hª Clínica regula el contingut, els usos i custòdia
- Cap 6- Dret a l'accés a la Hª Clínica

L'any 2000 es va reconstituir la **comissió** encara dirigida pel Director general de la DGRS, en aquest cas, per Eugeni Sedano. Aquesta **relació amb el Departament** és natural, tot i que no pot ser excessiva, massa ostensible. Ambdós comparteixen problemes ètics que els són comuns, ja estiguin relacionats amb la clínica, amb la recerca biomèdica o amb la gestió sanitària. Una hi aporta reflexió, l'altra decisió executiva quan cal.

Amb aquests anys queda patent la utilitat d'una instància de bioètica central. El que la fa evident és que en ella hi puguin confluïr una constel·lació prou àmplia i variada de punts de vista perquè el diàleg hi sigui representatiu de la pluralitat del nostre entorn; i, per tant que, en principi, pugui garantir millor la salvaguarda dels drets del ciutadà, amb menys biaixos ideològics (o d'interès) que no pas des d'altres àmbits més homogenis. Un comitè així omple un buit no substituïble; **sempre, és clar, que conservi algunes característiques** que li són essencials: que sigui realment plural, explícitament laic i no sectari; que sigui multidisciplinari, i no corporativista; que es dediqui a la discussió sobre valors i no a la purament jurídica; que reflecteixi la complexitat dels problemes i no vulgui simplificar-los; i sobretot que no doni la sensació d'autoritat doctoral, ni d'aportar cap foc sagrat de cap Sinaí, sinó que es mantingui prudent i respectuós en el seu discurs. La operativitat la manté gràcies als **grups de treball** amb experts externs. Ens sap greu no poder referir aquí totes les persones que es van

3er Comitè Consultiu de Bioètica de Catalunya (Ordre DOGC de 17-X-2000)

President	E Sedano Monasterio, director de la DGRS	
Vicepresidents	JM Bertrán Soler	
Vocals:	F Abel Fabre R Armengol Millans JLL Ausin Herbellà J Ballester Roselló M Boada Rovira M Boladeras Cucurella MJ Borràs Pascual MA Broggi Trias M Busquets Surribas V Camps Cervera J Calaf Alsina M Casado Gonzalez	S Cardús i Ros P Ferrer Salvans P Hernando Robles M Morlans i Molina JM Martínez Carretero JM Payà Padreny J Padrós Bou J Pons Rafols E Rebés Solé LI Revert Torrelles J Vidal Bota J Viñas Salas
Secretari:	JM Busquets i Font	26 persones

- Pluridisciplinarietat:** mirades i hàbits diferents
- Representativitat:** no representació
- Laicitat:** reflex del pluralisme moral, de la inclusió i de la voluntat de diàleg
- Independència:** credibilitat: no confusió entre instàncies: ni utilització ni abandó
- Estabilitat:** no canvis excessius
- Operativitat:** grups de treball... *ad hoc*
comissió permanent
suport institucional

integrar a ells amb tanta dedicació: a tots i a cadascun d'ells els devem tots més agraïment del que crec que se'ls ha manifestat.

Cadascun dels requisits apuntats és bàsic i pot generar problemes en algun moment. Per tant, convé estar-ne alerta i verbalitzar-los.

Per exemple, la qüestió que va anar emergint, va ser la de **la independència**. El fet que el seu president deixés **des de 2005** de ser un Director General va ser fonamental. I, a més, el Comitè de Bioètica de Catalunya (CBC) passà a ser finalment òrgan de tot el Govern de la Generalitat.

Ara bé, el nou Comitè va voler augmentar la seva representativitat, i amb això va dificultar-se'n l'operativitat. El pes de l'administració hi va créixer massa proporcionalment: quasi bé totes les conselleries i direccions interessades hi tenien representant. No és que això sigui un inconvenient directe, però **l'Administració té la temptació** de defensar els interessos sectorials que li corresponen. Es notava en què alguns membres, en lloc de fer-se sentir amb la seva veu personal (i encara que fos amb el legítim i necessari accent d'origen)

estaven pendents del que convenia a qui els havia enviat. És fàcil confondre la representativitat esperada i profitosa amb una representació delegada.

Vam tenir la sort de que **la primera presidenta no dependent fos Victòria Camps**, persona de gran prestigi, rigorosa i constructora de bones relacions. Hem dit que el Comitè no ha de ser confusible amb l'Administració, però ha de

Fins a arribar... el 2005

Art 1 del **Decret 166/ 2005**

"...Comitè de Bioètica de Catalunya com a òrgan assessor del Govern i de l'Administració de la Generalitat de Catalunya i de la comunitat científica en matèria de bioètica, i fòrum de referència en el debat bioètic..."

Comitè laic, plural, pluridisciplinar, independent, representatiu i operatiu

Culminació per el Comitè C. de Bioètica de Catalunya - 2005

Presidenta: V Camps	Vicepresidents MA Broggi i R Armengol
Coordinador: Dir General, R Manzanera i A Benito	
Vocals	
F Abel	M Morlans
JLL Ausin	E Maragall
R Arisa	JM Martinez
J Ballester	E Mendoza
M Boada	R Moreno
M Boladeras	V Pacheco
L Bonet	J Pons
MJ Borràs	M Perez Oliva
Fr Borrell	T Pujol
M Busquets	Fr Puigpelat
J Calaf i Alsina	O Quintana
M Casado	E Rebés
S Cardús	R Securun
X Carné	A Veiga
P Hernando	J Vidal Bota
J Hernández	J Viñas
A Jovell	Secretari JM Busquets

saber conviure amb ella. Per un costat, no vol que se'l menystingui o s'ignori el que diu; però per altra banda tampoc que se l'utilitzi amb una abraçada massa estreta. Ambdós tractaments poden ser-li letals com a referent: ni massa lluny ni massa a prop un de l'altre. L'equilibri és difícil i tant sols el manté bé la confiança mútua guanyada dia a dia. I cal dir que en tot moment es van trobar formes imaginatives i gratificants de col·laboració i de bon treball.

El seu problema ara més actual és potser el d'augmentar-ne la seva **visibilitat**. En el cas d'un comitè **més independent i plural** (menys controlable, per tant) com és el que tenim resulta lògic que no suscitï en l'Administració molt d'interès en

<p>President Marc Antoni Broggi i Tria</p> <p>Vicepresidents Anna Veiga i Lluç Rogeli Amengou Milians</p> <p>Coordinator Direcció General de Ordenació i Recursos Sanit. David Elvira Martínez - Rosar Vallés</p> <p>Secretari Josep M. Busquets i Fort</p> <p>Vocals Professionals procedents de l'àmbit de les ciències humanes i socials, l'economia, la salut, els mitjans de comunicació, la bioètica, l'educació i la recerca</p> <p>Milagros Pérez Oliva Begoña Román i Maestro José Mª Mena i Álvarez Francesca Puggalini i Martí</p> <p>Consell de Col·legis de Metges Joan Vilas i i Sales</p> <p>Consell de Col·legis d'Infermeres i Infermers Montse Busquets Surrbaes</p> <p>Consell de Col·legis de Biòlegs Miquel Parfio González</p> <p>Consell de Col·legis de Farmacèutics Pilar Salvador Colado</p> <p>Comitè d'ètica assistencial Pablo Hernando Robles</p>	<p>Comitè ètic d'investigació clínica Jaier Camà i Castells</p> <p>Professionals de l'àmbit docent o investigador de la bioètica Francisc Robi i Ramon Nogales i Carulla Margarita Boladeras i Cucarella Victòria Camps i Carvens María Casado González</p> <p>Professionals sanitaris clínics Montserrat Puig i Mari Lluís Cabré i Peris</p> <p>Professionals juristes Francisco José María i Sánchez Hana Temboe i Sala</p> <p>Serveis d'atenció als usuaris dels centres sanitaris Vittoria Pacheco Gallin</p> <p>Comissió de Tècniques de Reproducció Humana Asistida Montserrat Bolea i Pila</p> <p>Recerca en biomedicina Anna Veiga i Lluç</p> <p>A proposta de l'ACQuAS Joan M. V. Pons i Rabós</p> <p>A proposta de l'ICS Francesc Borrall i Camió</p> <p>25 membres</p>
---	---

promocionar-lo. Fins i tot això repercuteix en els mateixos membres, que poden acabar preferint posar el seu esforç personal en aquelles altres instàncies de bioètica més homogènies i dòcils en les quals també hi participen. El treball en elles els pot resultar més gratificant a curta volada que no pas el més anònim d'una deliberació amb "estranyes morals" i en un àmbit més complex com és el del CBC, en el qual s'ha de fer un treball per a un consens "de mínims" en cada ocasió. Es una **debilitat aparent que és la base de la seva fortalesa real**, perquè la que permet que s'hi puguin aglutinar diferents mirades per arribar a recomanacions comunes i, per tant, més ajustades i més útils.

El 2009, quan Victòria Camps va ser cridada al Comitè d'Espanya, es va fer una nova renovació i una modificació del decret va corregir alguns defectes que l'experiència ens havia demostrat. Tenia **menys membres** i escollits amb un perfil cadascun més realista per agrupar qui pogués fer aportacions al debat bioètic sense perdre però la representativitat ni pluralisme necessaris. Des d'aleshores s'ha entrat en un estat molt equilibrat de velocitat de creure. El reconeixement del seu bon treball ha continuat creixent, al mateix temps que veia com es multiplicaven els comitès locals i es desenvolupaven variades instàncies acadèmiques de bioètica. Tots ells aporten membres al CBC.

Vet aquí els treballs i els dies del CBC. Hem de felicitar-nos tots per la diversitat d'iniciatives i els bons textos que han anat apareixent amb regularitat i que han quedat a l'abast de qui els hagi de menester accedint a la web (<http://comitebioetica.cat/documents/>). La voluntat del Comitè és ser útil també en problemes bioètics provinents d'altres àmbits, tal i com el decret especifica pel sol fet de ser Comitè de la Generalitat, el govern de la qual és qui nomena els seus membres: per exemple, en els que puguin sorgir en altres departaments com el de justícia, educació, acció social, o en el Parlament, el Síndic de Greuges o ajuntaments.

Des de l'atalaia del temps transcorregut es veu el bon profit del molt que s'ha fet i la ocasió del que pot fer. Vint-i-cinc anys de

creixement ininterromput i harmoniós és un actiu que creiem que **hauria de valorar-se com un tresor**.

Tenim un grup molt estable, amb veu pròpia mantinguda malgrat les renovacions i canvis externs, ben articulat i que ha adquirit un hàbit de deliberació seriosa més enllà de la mera negociació, del pacte o de la coincidència.

És a dir, el CBC és **una instància reflexiva que s'ha preparat i dedicat a servir el progrés de la societat en la qual radica** i que vol continuar sent, per molts dels seus problemes, un referent raonable i lúcida.

<p>President Miro-Antoni Broggi i Trias</p> <p>Vicepresidents Marius Montas i Molina Núria Tarrats i Sala</p> <p>Coordinadors Direcció: General de Ordenació i Recursos Sanit. Secretari Josep M. Busquets i Font</p> <p>Vocals Professionals procedents de l'àmbit de les ciències humanes i socials, l'economia, la salut, els mitjans de comunicació, la bioètica, l'educació i la recerca Ester Giménez-Salinas i Colomer Anna MacPherson i Mayol Viridica Pacheco Galán Joan Escaraball i Sanglas Begoña Román i Mestre</p> <p>Conseil de Col·legis de Metges Joan Vilas i i Salas</p> <p>Conseil de Col·legis d'Infermers i Infermers Montse Busquets i Surribas</p> <p>Conseil de Col·legis de Biòlegs Miquel Pardo González</p> <p>Conseil de Col·legis de Farmacèutics Rafael Guayta Escobes</p> <p>Comitè d'ètica assistencial Clara Llibre i Herrerstany</p> <p>Comitè ètic d'investigació clínica Bernabé Robles i del Cero</p>	<p>Professionals de l'àmbit docent o investigador de la biotècnica Ramon Hugués i Canella Margarita Boladeras i Cucarella Victòria Camps i Carvina Àngel Puyol i González</p> <p>Professionals sanitaris clínics Francesc Borrell i Camió Montserrat Pujol i Martí</p> <p>Professionals juristes Iñaki de Lecuona i Ramirez</p> <p>Serveis d'atenció als usuaris dels centres sanitaris Pablo Hernandez i Robles</p> <p>Comissió de Tècniques de Reproducció Humana Assistida Montserrat Boada i Pala</p> <p>Recerca en biomedicina Pere Puigdomènech i Rosell</p> <p>A proposta de l'ADQuAS Joan M. V. Fons i Ràfols</p> <p>A proposta de l'ICS Mercè Carreras</p> <p>A proposta del Comitè de Serveis Socials de Catalunya Josep Ramon Montas</p> <p>A proposta de l'Agència de Salut Pública Andreu Segura i Benedicte</p> <p>28 membres</p>
---	---